

14.10.2022
KSL/197/03.06.00/2022

kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Viite: Lausuntopyyntönnö KESELY/1452/2021

LAUSUNTO KÄMPPIKANKAAN TUULIVOIMAHANKKEEN JA SÄHKÖNSIIRRON YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Keski-Suomen ELY-keskus pyytää Keski-Suomen liiton lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma), joka koskee Kyyjärven Kämpäkankaan tuulivoimahanketta ja sen sähkönsiirtoa. Hankkeeseen sovelletaan YVA-lain (252/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Tuulivoima-alue sijaitsee vähän yli seitsemän kilometrin etäisyydellä Kyyjärven keskustasta kunnan luoteisosassa Perhon rajalla. Hankealueen pinta-ala on noin 1 368 ha ja alueen suurin maanomistaja on UPM. Lisäksi hankealueella on yksityisten maanomistajien ja valtion maita. Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho on 6–10 MW ja voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. YVA-menettelyssä tarkastellaan seuraavanlaisia vaihtoehtoja (VE):

- VE0: uusia tuulivoimaloita ei toteuteta, vastaava sähkömäärä tuotetaan muilla keinoilla
- VE1: rakennetaan 11 tuulivoimalaa
- VE2: rakennetaan 12 tuulivoimalaa

Kämpäkankaan tuulivoimapuiston sähköverkkoliityntä on alustavasti suunniteltu toteutettavaksi tuulivoimapuiston luoteispuolelle, nykyisen 110 kV -sähkölínjan yhteyteen rakennettavalle uudelle sähköasemalle maakaapeleilla. Sähköasemalle tarkastellaan kahta vaihtoehtoista sijaintipaikkaa, ja maakaapelille kolmea eri reittivaihtoehtoa. Sähkönsiirron suunnitelmat tarkentuvat hankesuunnittelun ja vaikutusten arvioinnin edetessä.

Voimassa olevassa Keski-Suomen maakuntakaavassa hankealue sijoittuu biotalouteen tukeutuvalla alueella ja jää kulttuuriympäristön vetovoima-alueen laidalla. Biotalousalueen tukeutuvan alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä.

Hankealueen välittömässä läheisyydessä eteläpuolella on maakuntakaavassa luonnonsuojelualueeksi (SL, nro 125) osoitettu Peuralamminneva, joka on lintu- ja luontodirektiivien (SPA / SAC) mukainen Natura 2000 -alue (FI10900031). Myös hankealueen kaakkoispuolelle, valtatie 13:n itäpuolelle sijoittuva maakuntakaavan Kaakkolamminnevan soidensuojelullisesti arvokas luonnonsuojelualue (SL, nro 123) jää tuulivoimahankkeen vaikutusalueelle. Kaakkolamminnevalle on sekä kasvillisuus- että linnustoarvoja. Maakuntakaavan SL-alueiden suojelumääräyksen mukaan alueilla ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueiden suojeluarvoja. Suojelumääräys on voimassa, kunnes suojelualueet varsinaisesti perustetaan.

Lisäksi hankealueen kaakkoispuolelle Kyyjärven pohjoispään itärannalle sijoittuu maakuntakaavan Pölkkin maakunnallisesti arvokas maisema-alue (nro 24). Maakuntakaavamääräyksen mukaan alueella tulee edistää kestävä maatalouden harjoittamista ja alueen suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti.

Käynnissä oleva Keski-Suomen maakuntakaavan päivitys, maakuntakaava 2040, käsittelee seudullisesti merkittävää tuulivoiman tuotantoa (tv), hyvinvoinnin aluerakennetta ja liikennettä. Maakuntakaavaluonnos oli nähtävillä 7.3. - 5.5.2022. Maakuntakaavan 2040 luonnoksessa Kämpäkankaan aluetta ei ole osoitettu seudulliseen tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi alueeksi.

Maakuntakaavan 2040 ehdotusvaiheen valmistelu on käynnistynyt. Syksyn aikana toteutetaan useita maakuntakaavaehdotuksen mukaiseen kokonaisuuteen olennaisesti vaikuttavia selvityksiä ja vaikutusten arviointeja: Natura-arviointi, sähkönsiirron selvitys, maisemavaikutusten arviointi ja metsäpeuran liikkumista ja vasomisalueita koskeva selvitys sekä tuulivoiman sosiaaliseen hyväksyttävyyteen pureutuva hanke ja kansalaisraati. Maakuntakaavan 2040 ehdotusvalmistelua varten toteutettavissa selvityksissä ja vaikutusten arvioinnissa huomioidaan maakuntakaavaluonnoksen mukainen kokonaisuus, pois lukien maakuntakaavaluonnoksen mukainen tv-alue Kyyjärven Kauniskangas. Sähkönsiirron selvityksessä ja Natura-vaikutusarvioinnissa huomioidaan lisäksi maakunnassa ja naapurimaakunnissa lähialueilla vireillä olevat tuulivoimahankkeet, joista on ollut riittävä valmisteluaineisto käytettävissä selvitysten käynnistymisvaiheessa.

Maakuntakaavaa 2040 varten jo tehdyt selvitykset ja vaikutusten arvioinnit sekä syksyn aikana toteutettavat selvitykset ja hankkeet tukevat myös muiden maakunnan tuulivoimahankkeiden valmistelua ja ovat käytettävissä hankevalmistelussa. Maakuntakaavan 2040 luonnosaineisto:

<https://keskisuomi.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/maakuntakaava-2040/>

Myös voimassa olevan Keski-Suomen maakuntakaavan taustaselvitykset ovat käytettävissä: <https://keskisuomi.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/keski-suomen-maakuntakaava/>

Maakuntahallitus päätti 17.6.22 uusien tuulivoimatuotantoon soveltuvien alueiden huomioimisesta maakuntakaavan 2040 ehdotuksessa. Päätöksen mukaan, mikäli joku taho esittää kaavaehdotukseen sisällytettäväksi uusia tuulivoimatuotantoon soveltuvia alueita, on alueiden osalta oltava toteutettuna maakuntakaavataso vaatimat selvitykset (MH 17.6. 50§). Päätöksen mukainen linjaus tarvittavista selvityksistä ja maakuntakaavaa varten tehtyjen selvitysten huomioimisesta on esitelty Maakuntahallituksen kokouksessa 19.8.2022. Keski-Suomen liitto on toimittanut kunnille 31.8.2022 päivätyn tarkemman ohjekirjeen seudullisesti merkittävien tuulivoimatuotantoalueiden huomioimisesta Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 ehdotusvaiheen valmistelussa.

Keski-Suomen liitolla ei ole erityistä huomautettavaa Kämpäkankaan ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa arvioitaviksi esitettyihin ympäristövaikutuksiin, eikä ohjelmassa kuvattuihin arviointimenetelmiin. Liiton mielestä arviointiohjelmassa tarkasteltavaksi esitettyjen vaihtoehtojen voimalamäärien eroavuus tuntuu YVA-menettelyn kannalta pieneltä.

Ottaen huomioon Kämpäkankaan tuulivoima-alueen sijainti ja voimaloiden massiivinen koko, Keski-Suomen liitto pitää tärkeänä hankkeen aiheuttamien vaikutusten kattavaa selvittämistä niin luontoympäristön, maiseman kuin ihmisiin kohdistuvien vaikutusten osalta. Maakuntakaavan näkökulmasta erityisesti maisemallisiin ja linnustollisiin vaikutuksiin tulee kiinnittää huomiota.

Liiton mielestä arviointiprosessissa tulee riittävällä tarkkuudella selvittää voimaloiden määrän, koon ja sijoittumisen vaikutukset sekä lähekkäin sijoittuvien hankkeiden yhteisvaikutukset, jotka kohdistuvat Peuralamminnevan Natura-alueen suojeluperusteisiin, alueella pesivään uhanalaiseen lajiin, maakuntakaavan SL-alueiden luontoarvoihin ja maisemaan. Myös alueen merkitys metsäpeuran kesä- ja talvilaidunalueena tulee ottaa huomioon arvioinnissa. Arvioinnin tulokset tulee huomioida jatkosuunnittelussa ja -ratkaisussa. Ohjelmaan sisältyvän Natura-arvioinnin lisäksi liitto pitää tärkeänä uhanalaiseen lajiin kohdistuvien vaikutusten erillistä selvittämistä.

Lausunnon on valmistellut Reima Väливаara, reima.valivaara@keski-suomi, 0405950918.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

